

la

L'INSTITUT AGRÍCOLA

Dreccera

núm. 202

Novembre-Desembre 2023

Revista de la Patronal Agrària de Catalunya fundada el 1851

5€

www.institutagricola.org

**ENS ESTEM OBLIDANT QUE EL
MENJAR S'HA DE PRODUIR**

4 GEOPOLÍTICA AGRÀRIA*Dubai, una revolució agrícola enmig del desert***7 LLIBRES***"El clima: no toda la culpa es nuestra",
d' Steven E. Koolin***8 ECONOMIA***En què està quedant el Pacte Verd europeu***13 LLIBRES***"El camino del despertar"
del Dr. Mario Alonso Puig***14 TERRITORI***L'Institut Agrícola segueix vetllant per a què la
Moció que beneficia el sector agroalimentari del
Baix Llobregat s'implementi en la seva totalitat***18 OPINIÓ***La realidad frente a la ficción de la COP 28
Por Javier Santacruz***20 EUROPA***Missatge empresarial a la presidència belga de
la UE: Potenciar l'economia europea***22 RELACIONS INSTITUCIONALS***Invertir és sempre una elecció moral***24 RECULL DE PREMSA***Manuel Pimentel: "El precio de los alimentos
van a seguir subiendo porque las normas limitan
y encarecen la producción"***Ens estem oblidant que el menjar s'ha de produir**

La producció d'aliments, encara que avui no ho sembli, segueix sent una necessitat de primer ordre i, la seva promoció i defensa, un dret. Europa en el seu conjunt i, especialment casa nostra, viuen d'esquenes a una agricultura viva i emprenedora. Els agricultors d'avui som peça clau i necessària en la regeneració de la societat del "primer món", sinó, temps al temps.

Una societat per tenir futur el primer que ha de garantir-se és l'alimentació i avui dia l'alimentació no està garantida a Europa perquè totes les polítiques que tenim i les que han de venir retringiran i encariran la producció agrària

Avui, ens adonem que les polítiques europees obvien l'estratègia agroalimentària. Sí que pensen en les estratègies energètiques, biodiversitat, llei de restauració de la Natura ... però no en l'agroalimentació que és bàsica. És per això que hem de renovar o reseescriure certa legislació que, en la seva forma actual, obligarà als agricultors a abandonar alguns dels seus camps, posarà en perill les cadenes de subministrament europees, dispararà els preus dels aliments i fins i tot pot obstaculitzar el desplegament de les energies renovables.

Si no es produeix, si posem traves a la producció agroalimentària, no tindrem alimentació o serà molt cara. Si no produïm, no menjarem. La societat urbana ("allà on es fan les lleis") no n'és conscient. Des del mateix sector (o diguem també des del món rural) s'ha de prestigiar l'activitat agrària i ramadera. S'ha de fer pedagogia. Els agricultors, ramaders han de ser valorats i respectats. S'esforcen a produir de manera sostenible els aliments que necessitem i pel que han d'obtenir, a més, una raonable rendibilitat, perquè, si no guanyen, no produiran.

El camp necessita rejuvenització, gent preparada, formada i s'ha d'acompanyar d'un prestigi doncs la gent jove prefereix estar en una "startup de bigdata" que en una granja de porcs o en el camp ... i el camp necessita aquest prestigi que hem de donar-li, i això li ho donarà la societat si percep que el camp li proporciona els aliments que precisa.

La societat s'ha d'alimentar i les lleis que tenim només posen traves a la producció. No oblidem que la "fam", la dificultat per aconseguir aliments, porta a conflictes ... i a Europa estem traçant aquest camí. La societat occidental ha d'enfrontar-se a les seves pròpies conseqüències: vol tenir aliments en el futur, o no vol tenir-los? Com continuem així faltaran aliments o els tindrem a uns preus inaccessibles.

la Drecera

Director:

Josep Maria Majó

Redacció, Administració i Publicitat:

Plaça Sant Josep Oriol, 4 - Barcelona 08002

Tel. 93 301 16 36

Fax. 93 317 30 05

E-mail: info@institutagricola.orgwww.ladrecera.com**Impressió:**

OFFSET INFANTA

Suscripció anual:

30 euros

Dipòsit Legal:

B - 23.784 - 1993

Associada a l':

LA DRECERA expressa la seva opinió mitjançant l'Editorial. Les informacions i opinions expressades en els articles signats són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

Dubai, una 'revolució agrícola' enmig del desert

Dubái inverteix en solucions verticals i innovacions encapçalades pel sector en un intent d'impulsar el rendiment agrícola i reforçar el seu subministrament d'aliments, complint alhora els objectius de desenvolupament sostenible

AQUEST RIC EMIRAT S'HA PROPOSAT REDUIR LA SEVA FORTA DEPENDÈNCIA ALIMENTÀRIA

Dubai i els Emirats àrabs en general tenen escassos recursos en aigua, poques terres cultivables i un entorn desèrtic hostil a l'agricultura. Dubai, com els altres sis membres de la federació d'Emirats àrabs units, **importa el 90% de les seves necessitats alimentàries**, segons les estadístiques oficials. Els productes, en especial els frescos, arriben per via aèria de tot el món, i els mercats de Dubái no tenen res a envejar als de les grans capitals occidentals.

Però en aquesta inestable regió, ubicada davant l'Iran, **l'autosuficiència alimentària s'ha convertit en un objectiu a llarg termini**.

La qüestió de la seguretat alimentària no es plantejava fa algunes dècades quan Dubái i els seus veïns eren

habitats únicament per beduïns i en tenien prou, per alimentar-se, un grapat de dàtils i un xarrup de llet de dromedari. Però amb la riquesa generada pel petroli a partir dels anys 70 i l'arribada de milions d'estrangers, Dubái compta avui amb més de **3,3 milions d'habitants de 200 nacionalitats**, per la qual cosa les necessitats alimentàries han augmentat i s'han diversificat.

Fa més de deu anys, els Emirats van començar a comprar o llogar terres agrícoles a l'estranger, principalment a l'Àfrica oriental, per garantir el proveïment fins i tot en temps de crisi. Però la inestabilitat política a l'Àfrica els ha portat a dirigir-se a Austràlia o a Europa de l'Est, així com **adoptar altres estratègies**, com la constitució de reserves i una **agricultura d'alta tecnologia**.

CULTIUS AMB MENYS AIGUA I INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

Dubai va estrenar l'any passat el major hort vertical del món. I en un dels llocs més estratègics —i potser insospitats— possible: a prop de l'aeroport internacional Al Maktoum. L'enorme instal·lació, que abasta al voltant de 30.600 m² repartits al llarg de tres pisos i s'ha dissenyat per generar més de mil tones de verdures a l'any amb un sistema que estalvia terra, energia i aigua. Els seus creadors pensen ja a anar més enllà i afegir fruites a la collita.

El recinte, batejat **Bustanica**, que significa jardí o hort en àrab, vol produir grans quantitats de vegetals salvant les dificultats del cultiu a Emirats i, de pas, assolint nivells d'eficiència i estalvis que superin els de les hortes convencionals.

Si es compleixen les seves expectatives, l'hort produirà al voltant de 3.000 quilos diaris de vegetals, principalment verdures, col·liserà, espinacs i rúcula, tot i que els plans de Bustanica passen per anar diversificant la producció amb el pas del temps i sumar també fruites.

A l'any esperen **estalviar-se més de 250 milions de litres d'aigua** i al voltant de 1.000 MW d'energia. Tot, recalquen, mentre s'evita la degradació del terreny.

La solució de l'hort vertical permetrà a més augmentar la rendibilitat de l'espai i —un factor clau a Dubái— salvar el repte que suposen les altes temperatures i una escassetat de pluges que ja ha portat les autoritats a buscar fórmules com la sembra artificial de núvols. Darrere de la instal·lació hi ha la firma especialitzada en agricultura vertical **Crop One**. Bustanica ha activat la seva primera instal·lació, de fet, amb el suport d'una inversió que ronda els 40 milions de dòlars.

UNA CIUTAT TECNOLÒGICA

De manera similar a Silicon Valley als Estats Units, el **Food Tech Valley** és una ciutat tecnològica que té com a objectiu triplicar la producció d'aliments del país del Golf Pèrsic i que albergarà diverses empreses emergents dedicades a la innovació i producció del sector agroalimentari. Aquest hub d'alta tecnologia pretén triplicar la producció d'aliments del país. La investigació, el desenvolupament i la innovació tenen un paper clau a l'hora de preparar aquestes dues megaciutats del desert per al futur de l'alimentació. En total, s'espera que es produeixin més de 300 varietats de cultius usant tècniques modernes.

Food Tech Valley comptarà en total amb clusters especialitzats en tecnologia i enginyeria agrícola, innovació alimentària, instal·lacions d'R+D i un espai logístic d'aliments intel·ligents. "Food Tech Valley buscarà models basats en la sostenibilitat i autosuficiència per reduir el malbaratament de recursos. Com a novetat, també explorarà la digitalització dels restaurants i l'ús de la robòtica agrícola, com l'aplicació de la impressió 3D en el cultiu de productes", segons van explicar els seus promotors en la seva presentació.

Dependent actualment en un 90% de les importacions d'aliments i begudes de l'exterior, es preveu que el sector agrícola dels Emirats Àrabs Units creixi a una taxa anual mitjana del 3,5% fins al 2027, i Dubái està exercint un paper fonamental en aquesta trajectòria.

Segons *El Economista*, l'ambició de Dubái de convertir-se en un centre líder d'innovació en tecnologia alimentària i agrotecnologia es reflecteixen en l'**Es-
tratègia Nacional de Seguretat Alimentària 2051** dels Emirats Àrabs Units (EAU), l'objectiu del qual és situar aquest país al cap de l'Índex Mundial de Seguretat Alimentària el 2051. La tecnologia alimentària i els avenços agrícoles són també un dels sectors industrials vitals en els quals se centra l'**Operació 300.000 milions**, que té amb meta augmentar la contribució del sector industrial al PIB fins a 300.000 milions el 2031.

En un intent audaç per transformar l'àrid paisatge del desert en un oasi de producció d'aliments, Dubái ha fet un pas al capdavant en buscar la col·laboració d'Espanya en tecnologia agrícola d'avantguarda. Diversos representants de Dubái, segons *El Economista*, han mantingut reunions amb el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació d'Espanya a la recerca d'oportunitats d'inversió en tecnologia i seguretat alimentària.

"L'impuls del govern per reforçar la seguretat alimentària, la traçabilitat i uns mètodes de cadena de subministrament més sostenibles ha convertit la ciutat en el punt perfecte no només perquè floreixin les *startups* agrotecnològiques més innovadores, sinó també per atreure a la regió empreses multinacionals a gran escala", expliquen fonts pròximes a l'emirat.

Lectures recomanades

El Clima: no toda la culpa es nuestra

Steven E. Koonin

Quan es parla sobre el canvi climàtic, els mitjans de comunicació, els polítics i altres veus prominents han declarat que la ciència és inqüestionable al respecte; no obstant això, el tractament dels informes i la seva transmissió a la població està replet de desinformació i interpretacions maniquees.

Steven E. Koonin, un dels científics més distingits dels Estats Units, recorre a les seves dècades d'experiència per proporcionar una visió actualitzada i una perspectiva experta lliure de les influències d'agendes polítiques en l'assaig *El Clima: no tota la culpa és nostra*, publicat en espanyol per *La Esfera de los Libros*.

Fascinant, lúcida i ple de sorpreses, aquest llibre ofereix als lectors les eines necessàries per comprendre la qüestió climàtica i observar-la amb més coneixement per, així, desmuntar mites populars i desvetllar realitats poc conegudes. Una obra fonamental que ofereix la veritat sobre la ciència del clima que no es troba en cap altre lloc: el que sabem, el que no sabem i el que tot això significa per al nostre futur.

«És veritat que el planeta s'està escalfant i que l'ésser humà exerceix sobre ell una influència d'escalfament. I tot i així no crec que "La Ciència" digui el que vostès creuen que diu. Com és que no quadra amb el relat —ja gairebé un missatge viralitzat— que hem deteriorat el clima i anem directes a la perdició llevat que reformem

els nostres hàbits? Aquesta desconexió deu molt a l'antiquíssim joc del telèfon avariats», explica el doctor Steven E. Koonin.

Exsubsecretari de Ciència sota l'administració del president Obama, i actualment professor a la Universitat de Nova York, Koonin narra al llibre com va quedar «commocionat» per les conclusions del Panell de la Societat Estatunidenca de Física: «Les deficiències de les dades climàtiques emboliquen la nostra capacitat per distingir en quina mesura uns canvis naturals dels quals sabem poc han estat (o no) respostes a la influència humana; els resultats dels nombrosos models climàtics que s'empren no concorden entre si ni amb moltes observacions de tota mena, o fins i tot diuen tot el contrari; els comunicats de premsa i els resums oficials no són fidel reflex dels resultats dels informes originals. En conseqüència, la capacitat actual de la ciència no és suficient per poder fer projeccions vàlides de com canviarà el clima en les pròximes dècades, i molt menys de l'efecte que les nostres accions hi produiran».

La Llei de Restauració de la Natura com a punt de fallida de 'l'estratègia verda' de la UE

En què està quedant el Pacte Verd Europeu

UNA MORT QUE HA FET OBRIR ELS ULLS

Podria semblar una anècdota, fins i tot una frivolidat, però no ho és en absolut. L'episodi de la mort del poni de la presidenta de la Comissió Europea per l'atac d'un llop s'ha convertit en el símbol de la ruptura del consens dels partits europeus entorn de l'anomenat 'EU Green Deal' o Pacte Verd Europeu. 'No va saber fins aleshores que els que estan en perill d'extinció no són els llops, sinó els pastors'.

UN LOBO ASESINÓ A DOLLY

Muerte a dentelladas del poni de Von der Leyen: la UE se replantea la protección del lobo

La Comisión Europea abre un proceso de escuchas para plantear una posible flexibilización de las normas que protegen a los lobos y que están generando la protesta de ganaderos desde hace años

LA LLEI DE RESTAURACIÓ DE LA NATURA COM A PUNT DE FALLIDA

El debat de la Llei de Restauració de la Natura ha estat el punt de ruptura de tota la política europea de la present legislatura que acaba a les Eleccions del proper mes de juny. Sent un dels projectes més ambiciosos del Pacte Verd, és el més complex de dur a terme, el més difús quant a la seva adopció i el que implica majors costos tant presents com futurs.

EN QUÈ CONSISTEIX LA LLEI DE RESTAURACIÓ DE LA NATURA

El projecte de **Llei de Restauració de la Natura** va ser presentat per primera vegada per la Comissió Europea el juliol de 2022 com a part del **Pacte Verd Europeu** i l'estratègia de biodiversitat 2030. Aquesta norma, que continua ara la seva tramitació legislativa a la UE, **té com a objectiu reparar el 80 % dels hàbitats europeus** en mal estat i tornar la natura a tots els ecosistemes des dels boscos i terres agrícoles fins als ecosistemes marins d'aigua dolça i urbana.

Aquesta legislació estableix objectius jurídicament vinculants en **set àrees específiques** com les terres de cultiu, els pol·linitzadors, els rius de curs lliure, i els ecosistemes marins. L'enfocament se centra a millorar i restablir hàbitats biodiversos a gran escala així com repoblar les poblacions d'espècies a través de millores i ampliació dels seus entorns. Per a l'any 2030, es busca cobrir almenys el **20% de la superfície terrestre i marina** de la UE amb aquestes mesures. A més d'abordar la biodiversitat, la llei també busca garantir la seguretat alimentària a llarg termini considerant les amenaces del canvi climàtic.

La llei també descriu objectius com l'augment de la biodiversitat forestal, la preservació i expansió d'espais verds urbans el foment de l'agricultura sostenible i la restauració d'hàbitats marins i connectivitat de rius, tot això en línia amb el marc global de biodiversitat de la COP-15

És rellevant assenyalar que el projecte de llei reconeix la importància de **no obstaculitzar el desenvolupament de noves infraestructures d'energia renovables** sempre que aquestes siguin d'interès públic i no comprometin l'objectiu de restauració. A més, no s'exigeix la creació de noves àrees protegides de la UE la qual cosa brinda flexibilitat en la implementació

Finalment, es demanarà als Estats membres que elaborin **plans nacionals de restauració** de la natura. Aquests plans han de detallar els projectes i iniciatives que es duran a terme per complir els objectius generals en col·laboracions estreta amb científics parts interessades i la ciutadania.

COM QUEDA EL PACTE VERD EUROPEU

En menys de quatre anys s'han presentat més de 60 regulacions en el marc del Pacte Verd, de les quals més de la meitat afecten el sector agroalimentari.

En els pròxims mesos veurem el desenvolupament de més normativa, però en la major part dels casos declarativa i amb pocs visos de realitat. Però, alhora, veurem la 'marxa enrere' en termes pràctics sobre alguns aspectes (carbó, glifosat, implementació del FtF...). Mentrestant, només hi ha un element cert: el component més important del Pacte Verd s'està finançant amb càrrec al pressupost de la PAC, els famosos 'ecorègims'.

El finançament de l'aplicació de la llei és un aspecte clau i un punt de tensió en les negociacions. L'avaluació d'impacte de la Comissió estima que la restauració del 30% dels hàbitats enumerats a l'annex I de la Directiva d'hàbitats per al 2030 costarà **8.200** milions d'euros a l'any. Els fons de la UE tenen l'abast per cobrir una gran part d'aquestes necessitats de finançament, ja que l'objectiu de despesa en biodiversitat de l'actual marc financer plurianual (MFP) ascendeix a 16.000 milions d'euros anuals.

Tenint en compte que, en termes pràctics, l'ambició climàtica s'està pagant via preus de l'energia i pressupost de la PAC, podem assenyalar algunes oportunitats i riscos a curt i mitjà termini.

4 pilars per a l'economia agroalimentària:

1. Reconeixement de drets de propietat i mercat per al segrest de CO2.
2. Permetre l'ús i reutilització de material orgànic (posar fi al conflicte amb fitosanitaris).
3. Aixecament de restriccions sobre explotació de biomassa d'origen agrícola i forestal.
4. Replantejament del mercat de l'aigua i infraestructures per al regadiu.

Riscos

- Majors costos futurs: obligacions de finançament de les actuals exigències.
- Reducció encara més gran del pressupost de la PAC per a després de 2027
- Competitivitat dels productes (hortofrutícoles, pesca, vi i oli)

Davant aquests punts, grups europeus afirmen que la legislació, en la seva forma actual, obligarà els agricultors a abandonar alguns dels seus camps, posarà en perill les cadenes de subministrament europees, dispararà els preus dels aliments i fins i tot obstaculitzarà el desplegament de les energies renovables. Les principals associacions que representen els agricultors i pescadors europeus, respectivament, han qualificat el projecte de llei de proposta “mal pensada, poc realista i inaplicable” i que tindrà “conseqüències devastadores” per a l’agricultura, la silvicultura i la pesca. Manifesten també, que les obligacions imposades per la Llei de Restauració de la Natura s’estendrien més enllà d’Europa i empitjorarien la inseguretat alimentària als països de renda baixa, un escenari relacionat amb l’actual disputa sobre el gra lliure d’aranzels procedent d’Ucraïna.

'MARXA ENRERE' DEL PACTE VERD EN TERMES PRÀCTICS SOBRE ALGUNS ASPECTES

La Comissió Europea en dissenyar el Pacte Verd per frenar el canvi climàtic i les seves reglamentacions ha ignorat l'amplitud del cost d'aquestes mesures per als ciutadans i empreses de la Unió Europea, amb una previsió d'ajudes i inversions públiques molt insuficient davant la magnitud del repte. Ara, els elevats costos que han començat a percebre les famílies, les empreses i el sector agrari per les mesures adoptades i les que s'aniran aplicant comencen a debilitar el suport social a la transició verda de cara a les crucials **eleccions del Parlament Europeu el juny del 2024**.

Maros Sefcovic, el nou encarregat de clima de la Unió Europea, prediu que l'aplicació de la legislació ecològica serà una àrdua tasca per als 27 Estats membres. I de fet així està passant. La majoria de partits donen suport a l'objectiu de neutralitat climàti-

ca d'Europa per al 2050. Però les mesures per assolir aquesta fita han estat cada cop més atacades. Les preocupacions per la seguretat energètica van impulsar el cas de les renovables l'any passat, però l'augment dels costos està impulsant alguns a demanar un ritme més lent en la legislació climàtica.

En el **Consell de Ministres Europeu d'energia** del mes d'octubre Ribera va cedir davant d'Alemanya i França per aconseguir una postura comuna en la negociació de la reforma del mercat elèctric i així es va tancar la reunió amb la notícia positiva de donar llum verda al procés legislatiu de la reforma. Aquest acord afavoreix principalment **l'energia nuclear** francesa, en permetre-li beneficiar-se dels CfD per a noves instal·lacions o repotenciacions, així com als mecanismes de capacitat de **centrals tèrmiques de carbó**, principalment a Alemanya i Polònia.

Café para todos: Ribera cede ante Alemania y Francia para lograr una postura común en la negociación de la reforma del mercado eléctrico

Alemania y Francia no dan su brazo a torcer y Ribera ha tenido que lograr una paz dando soluciones sobre los CfDs y mecanismos de capacidad para todos

Von der Leyen hace suyo el viraje pro nuclear europeo impulsado desde Francia

La presidenta de la Comisión Europea hace hincapié en la importancia de esta generación para la combinación energética de varios Estados miembro de cara a domar la curva del precio de la energía en la Unión Europea.

Segons un informe del ECFR (European Council on Foreign Relations):

De cara a un any electoral intens a Europa, hi ha un clar risc de reacció contra l'acció climàtica. Les eleccions al Parlament Europeu són essencialment 27 eleccions nacionals, i el debat se centrarà, en cada cas, en les qüestions de major rellevància nacional, més que en el paper de qualsevol estat membre en l'acció col·lectiva a nivell de la UE. Atesa la creixent preocupació entre les empreses, la indústria, el sector agrícola i els ciutadans sobre els costos de la implementació del Pacte Verd Europeu, els defensors de l'acció climàtica tenen una dura lluita per davant.

Les preocupacions de la ciutadania sobre el cost de la vida i argumentin que seguir endavant amb la descarbonització de les economies de la UE i demanar a les empreses i persones que ja estan en dificultats comparteixen el cost de fer-ho en un mitjà termini per obtenir un guany a llarg termini és una càrrega econòmica impossible de suportar per al seu país.

Els responsables polítics europeus s'enfronten a reptes polítics addicionals per continuar impulsant la implementació de la legislació climàtica el 2023. Ara també hi ha una clara dimensió política d'identitat i anti-elit a l'oposició al Pacte Verd Europeu. Durant l'estiu del 2023, els governs han reprimat cada cop més els manifestants del moviment climàtic, inclosa la mateixa Greta Thunberg .

Els mitjans en línia presenten regularment els activ-

istes pel clima com a part d'una elit internacional que no és representativa de les opinions dels votants "quotidians".

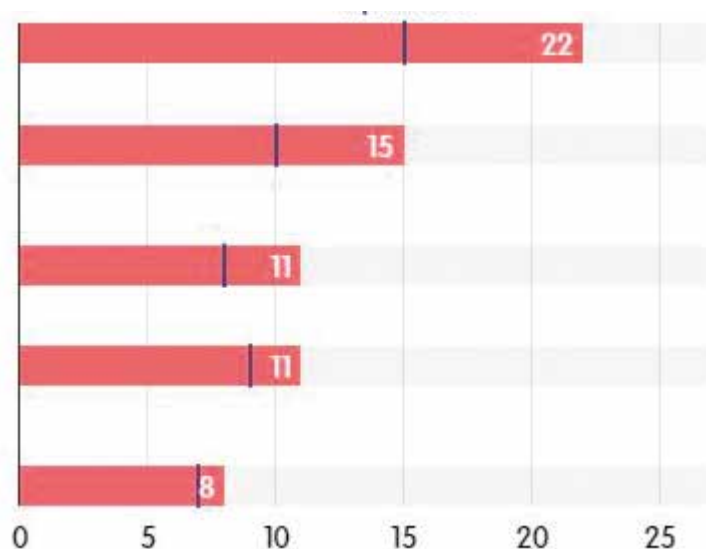
El públic en general també està preocupat pels costos econòmics de les polítiques climàtiques. En tots els escenaris nacionals, hi ha un aferrissat debat sobre qui hauria d'assumir els costos de la transició verda. Les pors climàtiques dels europeus no semblen estar dissipant-se, però amb les pors creixents sobre el cost de la vida, estan menys disposats a assumir els costos necessaris a nivell individual, sectorial o regional per prioritzar l'objectiu a llarg termini de crear un lloc habitable per a les generacions futures. L'anàlisi de les investigacions nacionals del ECFR dels principals riscos percebuts relacionats amb la transició als seus respectius estats membres de la UE ho il·lustra clarament.

Segons les seves entrevistes, els cinc principals riscos percebuts seleccionats pels nostres investigadors el 2023 eren els mateixos que els que van seleccionar quan es van fer la mateixa pregunta el 2021 : preus més elevats de l'energia i el combustible; nivell de vida en declivi; inestabilitat política a causa del descontentament públic; indústries estratègicament importants superades per competidors estrangers més ecològics; i la creació de noves dependències energètiques.

Els cinc principals riscos percebuts de la implementació del Pacte Verd Europeu

Abril 2021

- Major cost d'energia i combustible
- Disminució del nivell de vida (per exemple, necessitat de reduir el consum de determinats béns, escassetat d'electricitat)
- La transició verda genera noves dependències energètiques
- Inestabilitat política a causa del descontentament públic
- Cal repensar les cadenes de subministrament a mesura que l'impost sobre el carboni de la UE augmenta els preus de les importacions

EL PACTE VERD PODRIA VEURE COMPROMESA LA SEVA CONTINUÏTAT

Tot i que el suport públic a l'acció climàtica continua sent alt a Europa, en un moment d'incerteses sobre els preus de l'energia i el subministrament de matèries primeres, la seva implementació s'enfronta cada cop més amb el repte de com combinar-la amb abordar les preocupacions sobre el cost de la vida i la competitivitat industrial. Això és especialment preocupant quan ens dirigim a un període electoral intens a Europa. Abans de les eleccions al Parlament Europeu del juny de 2024, Polònia, Eslovàquia, els Països Baixos, Àustria i, probablement, Croàcia i Romania, aniran a les urnes, i una característica central dels debats nacionals en tots aquests països serà el cost de vida i capacitat per fer negocis. Grups d'interès des de sectors agrícola i industrials diversos fins a petites empreses es queixen dels **costos de compliment de la normativa ambiental com una càrrega addicional** en un moment difícil. Això alimenta la preocupació del públic en general sobre com afectarà el seu poder adquisitiu.

La Unió Europea s'encamina cap a les eleccions que renovaran el seu Parlament. Més de 400 milions d'electors dels Vint-i-set votaran, entre el 6 i el 9 de

juny, els seus representants a Brussel·les i Estrasburg, i veuran igualment renovat l'Executiu comunitari. Per tant, qualsevol directiva o reglament que no s'aprovi abans d'aquesta data s'enfronta a un futur incert sota un nou Parlament i una nova Comissió. Des del punt de vista mediambiental, l'ambició del Pacte Verd podria veure's compromesa amb la sortida del seu més acèrrim defensor, el vicepresident de la Comissió, Frans Timmermans.

Entre les propostes que actualment es troben en tràmit legislatiu hi ha diversos expedients clau del Pacte com, per exemple, la regulació de l'ús sostenible de pesticides (SUR), que pretén reduir la utilització d'aquests productes a la meitat per al 2030. Així mateix, queden encara per tancar diverses disposicions rellevants per a la restauració dels sistemes agrícoles que formen part de la polèmica Llei de Restauració de la Natura (NRL) i, més enllà, també s'acaba el temps per decidir sobre la Directiva d'emissions industrials que aspira a frenar la contaminació que provoca l'activitat d'aquestes instal·lacions.

Lectures recomanades

EL CAMINO DEL DESPERTAR

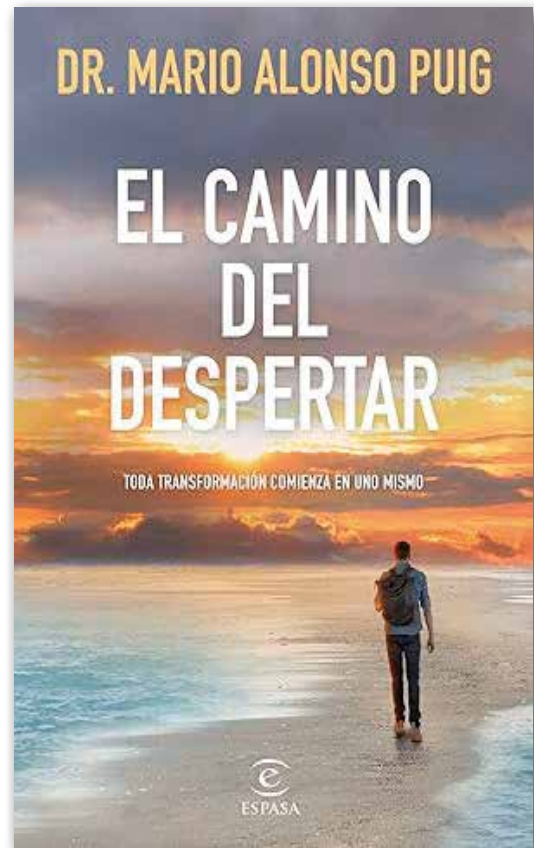
Dr. Mario Alonso Puig

L'esperat retorn del doctor Mario Alonso Puig. Una inspiradora obra que ens ajudarà a transformar-nos en la persona que sempre volem ser.

Moltes vegades anhelem experimentar un major nivell de salut, prosperitat i felicitat i, tanmateix, som d'alguna manera conscients que, llevat que canviem una cosa molt profunda en la nostra forma de ser, no vam poder assolir semblant meta. En EL CAMÍ DEL DESPERTAR, el doctor Mario Alonso Puig ens proposa embarcar-nos en un procés de transformació que ens permeti superar aquestes limitacions físiques, mentals i anímiques que, operant des de dimensions ocultes de la nostra ment, no ens estan permetent viure en plenitud.

Per aconseguir això, s'hi val de la metàfora del Camí de l'Hèroe i de les implicacions que té en la nostra forma de relacionar-nos amb els desafiaments als quals ens enfrontem. Connectant aquest Camí amb alguns dels descobriments més fascinants que s'han fet sobre el funcionament del cervell, de la naturalesa de la realitat i de la manera com la nostra ment determina el que percebem, EL CAMÍ DEL DESPERTAR ens proporciona la inspiració i l'estratègia necessàries perquè puguem viure d'acord amb les nostres veritables possibilitats.

Un llibre inspirador, un viatge de descoberta i transformació. Una obra decisiva per convertir-nos en la persona que sempre anhelem ser i que potencialment ja som.

El Dr. Mario Alonso Puig és metge, fellow en cirurgia per Harvard University Medical School i ha dedicat gran part de la seva vida a investigar com desplegar el potencial humà, especialment en moments de desafiament, incertesa i canvi. Porta més de 20 anys impartint cursos, conferències i treballant amb equips directius per potenciar capacitats humanes com el: lideratge, treball en equip, gestió del canvi, salut, benestar, felicitat, comunicació, creativitat i innovació. Va exercir com a metge especialista en cirurgia general i de l'aparell digestiu durant 25 anys, en hospitals dels Estats Units i d'Espanya. La interacció constant amb els seus pacients en situacions tan extremes, li va permetre adquirir un coneixement de l'Ésser humà molt profund. A partir del 2.002 va anar deixant progressivament l'exercici de la cirurgia per dedicar-se a la recerca i docència en el camp del desenvolupament personal i professional.

L'Institut Agrícola segueix vetllant per a què la Moció que beneficia al sector agroalimentari del Baix Llobregat s'implementi en la seva totalitat

El 5 d'octubre de 2023 el Parlament de Catalunya va aprovar una moció que, sota un títol bastant genèric, "sobre el desenvolupament de l'àrea del delta del Llobregat", suposa, no obstant, un gran èxit com a punt de partida per un millor futur econòmic i social a la zona del Baix Llobregat, sempre i quan es compleixi el contingut aprovat. I, seguint amb la feina duta a terme fins arribar a aquest punt, L'Institut Agrícola continuarà treballant tot vetllant per a que aquesta Moció tant important s'implementi en la seva totalitat.

Com hem arribat fins aquí

Des de fa anys, **Baix Llobregat**, es venen reclamant una sèrie de millores de cara a aconseguir erradicar la inseguretat hídrica i jurídica que suposen un greu desavantatge pel desenvolupament econòmic de la zona. Aquestes circumstàncies, a més, s'han vist també agreujades en les darreres etapes del Govern per l'anunci de l'ampliació de l'actual ZEPA, que comportaria encara més restriccions a l'activitat econòmica del sector agroalimentari en concret.

És per tot això que L'Institut Agrícola, ha estat vigilant de prop aquesta problemàtica i ha estat part activa en la cerca d'una solució definitiva. Amb aquesta intenció, L'Institut s'ha entrevistat, en reiterades ocasions, amb propietaris, empresaris i cooperatives de la zona, i per l'altra amb els diferents grups polítics, tant a nivell local com parlamentari.

Arrel d'aquesta tasca intermediadora feta per L'Institut, el parlamentari **Salvador Vergés**, del grup **JxCat**, va recollir les inquietuds rebudes i va presentar el 28 de març de 2023 a la **Comissió d'Agricultura del Parlament** una **Resolució** "sobre l'ampliació de la zona d'especial protecció per a les aus del Baix Llobregat", en la que la votació resultant va dir contundentment **NO a la ZEPA**. Primer èxit.

Aquesta bona predisposició a les reivindicacions fetes, però a falta de que es donessin nous passos en la seva aplicació, L'Institut Agrícola va contactar de nou amb el grup **JxCat** per a instar-los a fer una Interpel·lació al Parlament en relació a la Resolució aprovada al març. **JxCat** va explicar que no estaven en disposició de dur-la a terme per sí mateixos en aquells moments, però va emplaçar a L'Institut a que contactés amb altres grups polítics per a que encapçalessin la Interpel·lació alhora que es comprometien a aportar el seu vot favorable en el moment indicat.

Seguint aquesta recomanació, L'Institut va fer arribar la documentació necessària a **Rosa Mª Ibarra**, **portaveu del PSC per temes agrícoles al Parlament de Catalunya**, que va recollir el testimoni i el 20 de març de 2023, va realitzar una **Interpel·lació al Parlament**, on va exposar clarament la problemàtica al Delta del Llobregat i va reclamar, entre d'altres, la *"imprescindible i urgent la convocatòria de les tres taules de treball que ja va anunciar la consellera Jordà [...]: delimitació de [l'actual] ZEPA, infraestructures hidràuliques i revisar la normativa del Parc Agrari. I paral·lelament, cal que*

es constitueixin taules tècniques entre l'ACA i els ajuntaments per tal de fer el seguiment de les mesures a implementar i executar." Segon èxit.

Seguidament, i gràcies al suport palpable d'altres grups parlamentaris, el **PSC** va començar a preparar, amb l'**ajut de la documentació recopilada per L'Institut Agrícola**, una moció que, en cas de ser aprovada, suposés un pas definitiu a l'hora d'implementar les mesures llargament reivindicades tant per L'Institut com per les empreses i propietaris que representa. El text de la Moció va ser molt treballat, fins al punt d'incloure en l'últim moment una esmena de **JxCat** que ajudaria a millorar el conjunt de la proposta.

Finalment, el 5 d'octubre de 2023 la **Moció 254/XIV del Parlament de Catalunya, sobre el desenvolupament de l'àrea del delta del Llobregat** va ser aprovada al Parlament de Catalunya amb un ampli suport de diversos grups polítics. Èxit final. De moment.

I ara què?

Tot i que és innegable el punt i apart que ha representat l'èxit d'haver aconseguit l'aprovació d'una Moció que conté el full de ruta per començar a millorar, econòmicament i socialment, la zona del Baix Llobregat, no es pot abaixar la guàrdia i, en el futur més proper, **L'Institut Agrícola** s'ha adjudicat, en línia amb el treball fet fins ara, la missió de vetllar per a que es compleixin tots el punts que conté la Moció. I, per a fer-ho, continuarà dialogant amb les institucions implicades per a que l'aconseguit fins ara no quedi en paper mullat.

Per començar, i coneixedor de que, tal i com diu la Moció, formarà part de les taules de treball per delimitar l'actual zona ZEPA, millorar les infraestructures hidràuliques i revisar la normativa del Parc Agrari, l'Institut ja ha mogut fitxa enviant cartes i mantenint entrevistes amb diversos responsables de les institucions implicades per així avançar i fer valdre la posició dels seus associats respecte a la futura resolució d'aquestes problemàtiques.

Queda molt treball per fer, però, tot i així, és bo parar-se un moment i posar de relleu la importància de l'èxit aconseguit amb l'aprovació d'aquesta Moció, que pot suposar el punt d'inici d'un millor futur pel sector agroalimentari del Baix Llobregat.

Veure el resultat de la votació de la Moció en la pàgina següent.

PARLAMENT DE CATALUNYA

VOTACIÓ DE LA MOCIÓ SOBRE EL DESENVOLUPAMENT DE L'ÀREA DEL DELTA DEL LLOBREGAT

El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a:

1 Convocar, en el termini màxim de 15 dies, les tres taules de treball a les que es va comprometre el Govern de la Generalitat. D'aquestes taules n'hauran de formar part representants del DACAAR, dels Ajuntaments afectats per l'ampliació de la ZEPA, de l'AMB, del Consorci d'Espais Naturals i del Parc Agrari del Baix Llobregat, les Cooperatives agràries, els sindicats agrícoles i les organitzacions empresarials agroalimentàries. **En qualsevol cas, no s'aprovarà una nova delimitació de la ZEPA si no s'ha constituït la taula de treball que té aquest objecte, i s'ha assolit un consens majoritari sobre el tema.**

Aprovat: per 83 vots a favor (PSC-Units, JxCat, Vox, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 50 en contra (ERC, CUP i ECP)

2 Elaborar el Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge dels actuals espais ZEPA del delta del Llobregat.

L'elaboració del Pla de Gestió de l'actual ZEPA requerirà de la participació dels ajuntaments afectats, les cooperatives agràries, els sindicats agrícoles i les organitzacions empresarials agroalimentàries. A tal efecte, indicarà les limitacions (temporals o permanents) que la seva implementació comportarà per a les activitats econòmiques presents i les dotacions econòmiques necessàries per dur a terme les mesures requerides. El pressupost haurà de ser satisfet pel Govern de la Generalitat i el DACAAR a les administracions competents a l'àrea de l'actual ZEPA a fi que s'executin durant l'any 2024.

Aprovat: per 74 vots a favor (PSC-Units, JxCat, Cs, PPC i el diputat no adscrit), 50 en contra (ERC, CUP i ECP) i 9 abstencions (Vox)

3 Elaborar, amb caràcter urgent i preferent, una modificació del Pla Especial de protecció i millora del Parc Agrari del Baix Llobregat, amb l'objectiu preferent, d'impulsar les explotacions agroalimentàries cap a una agricultura moderna, implementant-ne la darrera tecnologia i les tècniques productives més òptimes per a ser competitiva, i dotant-lo del pressupost necessari per a fer-ho possible.

Aprovat: per 83 vots a favor (PSC-Units, JxCat, Vox, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 50 en contra (ERC, CUP i ECP)

PARLAMENT DE CATALUNYA

VOTACIÓ DE LA MOCIÓ SOBRE EL DESENVOLUPAMENT DE L'ÀREA DEL DELTA DEL LLOBREGAT

4 Planificar i executar, durant els anys 2023 i 2024, les inversions necessàries per aconseguir que les zones agrícoles no quedin inundades més de 24 hores:

a) Nous cargols d'Arquímedes

Aprovat: per 91 vots a favor (PSC-Units, JxCat, Vox, ECP, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 42 abstencions (ERC i CUP)

b) Millorar el sistema de comportes a l'estany de la Murtra

Aprovat: per 124 vots a favor (PSC-Units, ERC, JxCat, Vox, ECP, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 9 abstencions (CUP)

c) Habilitar el desguàs al mar a través de la corredora Sorrilles-Murtra

Aprovat: per 91 vots a favor (PSC-Units, JxCat, Vox, ECP, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 42 abstencions (ERC i CUP)

d) Planificar i executar les mesures necessàries per a la millora dels espigons construïts al final de les rieres de Sant Climent i del Remolar

Aprovat: per 124 vots a favor (PSC-Units, ERC, JxCat, Vox, ECP, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 9 abstencions (CUP)

5 Intervenir de manera immediata, davant del perill d'inundació, retirant els sediments i la vegetació.

6 Refer el projecte de millora del sistema de drenatge i gestió de nivells de la zona humida de la Murtra.

Aprovats: per 124 vots a favor (PSC-Units, ERC, JxCat, Vox, ECP, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 9 abstencions (CUP)

7 Constituir, de manera immediata, taules tècniques entre el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural l'ACA i els Ajuntaments.

Aprovat: per 91 vots a favor (PSC-Units, JxCat, Vox, ECP, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 42 abstencions (ERC i CUP)

8 Realitzar un pla de manteniment de totes les infraestructures hídriques i hidràuliques.

9 Fer públic, abans del segon trimestre de 2024, la delimitació cartogràfica del Domini Públic Hidràulic.

Aprovats: per 91 vots a favor (PSC-Units, JxCat, Vox, ECP, Cs, PPC i el diputat no adscrit) i 42 abstencions (ERC i CUP)

La realidad frente a la ficción de la COP28

«Ocuparse de los elementos críticos de la transición como redes, sumideros de carbono y tecnología ayuda mucho más a avanzar que discursos grandilocuentes»

Por Javier Santacruz, Economista y Analista financiero
Jefe del Servicio de Estudios del Institut Agrícola

Atender cada año la Cumbre del Clima no es otra cosa que navegar en un océano de contradicciones permanentes **en la búsqueda de un acuerdo global que nunca llega**. El texto de consenso que se firma al finalizar cada COP no es más que una sucesión de frases de compromiso, de manera que cada firmante las interpreta viendo el vaso medio lleno. En el caso de los países que quieren ir a la vanguardia de la lucha contra el cambio climático (por ejemplo, los europeos) ven avances políticos cada año en los textos. En el caso de los países que ya han dejado claro en las COP pasadas que no van a dejar de seguir emitiendo gases de efecto invernadero (GEI) y que, a lo sumo, harán políticas de reforestación y absorción de carbono para compensar, cada año que pasa obtienen una mejor y más elaborada excusa para seguir por su camino.

Y es que la realidad, los fríos números, se encargan de advertir dónde estamos y cuál ha sido la evolución reciente. Si seguimos partiendo de la base de que es necesario reducir el impacto que la actividad humana tiene sobre el planeta en forma de sobre emisión GEI hasta unos niveles científica y tecnológicamente aceptables (¿cuál es el «exceso de emisiones» causado por el ser humano con respecto a la evolución natural de los ciclos de la Tierra?), **lo esperable sería un ritmo de descenso de las emisiones GEI**. Pero no. En términos absolutos a nivel mundial en 2023 se estima que alcanzarán los 41.400 millones de toneladas de CO2 equivalente, lo que supone un aumento del 28,8% con respecto a los niveles de 1990.

En 2020, **las emisiones disminuyeron un 6,4%, debido a la pandemia de COVID-19**. En 2021, las emisiones aumentaron un 6,2%, recuperando parte de la caída de 2020. En 2022, las emisiones aumentaron un 5,6% impulsadas por el aumento de los precios de la energía y la recuperación económica. Y en 2023, las emisiones se estima que aumentarán un 3,4%, **lo que supondría un nuevo aumento en la tendencia alcista**.

En términos geográficos, los países que más emisiones GEI generan a nivel mundial son **China, Estados Unidos, India, Rusia y Japón**. Estos cinco países representan el 60% del total de las emisiones mundiales. Por tanto, el foco debería ponerse aquí, no en el 40% restante y menos en lo que supone ahora menos de un 10% como es la Unión Europea, contribuyente como la que más a la curva de aprendizaje de la transición energética. En términos absolutos, las emisiones de gases de efecto invernadero de la UE en 2023 se estima que alcanzarán los 3.350 millones de toneladas de CO2 equivalente, lo que supone una reducción del 21,5% con respecto a los niveles de 1990. Todos ellos números y estimaciones publicadas por la Agencia Internacional de la Energía y la Agencia Europa del Medio Ambiente.

Entre los sectores energético, industrial y agrícola de la UE se ha hecho un esfuerzo enorme en los últimos años bajo una de las normativas más estrictas del mundo. Sin embargo, esto es un juego donde ahora

la estrategia dominante es desviarse por parte de los principales países y, a la cabeza de este movimiento, está Alemania. El incremento exponencial de los costes energéticos ha llevado a una mayor utilización de combustible fósil de alta polución como el carbón, **sólo amortiguado por la caída de la demanda de energía, especialmente industrial.**

Reencauzar esta situación no será fácil, ya que requiere conciliar la seguridad del suministro energético y la política industrial con la política de reducción de emisiones. Para ello se necesita fundamentalmente un conjunto de cuatro elementos. En primer lugar, desplegar renovables gestionables, lo que supone centrarse en desplegar almacenamiento que haga administrables las renovables existentes y ese «triple» de incremento firmado en la COP28. En segundo lugar, desarrollar aceleradamente redes e infraestructuras básicas para conectar industrias y consumidores domésticos no sólo nacionales sino también entre países (interconexiones). A este respecto, **el nuevo plan publicado por la Comisión Europea apunta en la dirección correcta.**

En tercer lugar, dar el papel que se merece a las actividades que son sumidero de carbono como el sector LULUCF con un mercado de derechos de emisión donde se integren el resto de los sectores (transporte, edificación...), pero donde haya posibilidad de emitir títulos en función de la capacidad de absorción, con reglas claras y uniformes (acabando, por ejemplo, con el escándalo que supone hoy emitir en Europa y pretender ser «neutro» en carbono plantando en el Amazonas). En cuarto y último lugar, **apostar fuertemente por nuevas tecnologías para hacer más eficiente el consumo de energía** y ahorrar costes a la industria (desde una mayor presencia de gases renovables hasta la electrificación).

Y todo ello sin olvidar que en el próximo Colegio de Comisarios europeos deberá imperar la prudencia y el realismo ante las metas impuestas en los últimos años. La UE se ha comprometido a reducir sus emisiones en un 55% para 2030 y en un 55% para 2050. Viendo el comportamiento del resto de jugadores globales y la propia realidad interna, convendrá detenerse y ser inteligentes antes de proseguir el camino.

Artículo publicado en THE OBJECTIVE - 11 diciembre 2023

Missatge empresarial a la presidència belga de la UE: POTENCIAR L'ECONOMIA EUROPEA

Reunits a Brussel·les, el passat 24 de novembre, els presidents de les federacions membre de BusinessEurope insten la futura Presidència belga del Consell de la UE a finalitzar l'adopció d'aquelles propostes legislatives pendents que són essencials per a la competitivitat i el desenvolupament de les PIME europees. Això facilitarà l'activitat empresarial a Europa i aplanarà el camí per a l'adopció de l'agenda estratègica per a la UE el 2024-2029. BusinessEurope és l'associació europea principal defensora del creixement i la competitivitat a nivell europeu, i treballa en nom de les diferents federacions membres per aconseguir que la veu dels empresaris sigui escoltada en la presa de decisions de les polítiques europees.

CREAR UN RESPIR REGULATORI EN UN MERCAT ÚNIC EUROPEU BEN INTEGRAT

El desenvolupament de les empreses europees es veu frenat per dues tendències contradictòries. D'una banda, les empreses europees i els sectors cabdals orientats al futur es veuen frenats per un excés de regulació, uns procediments d'aprovació complexos i un cert biaix advers al risc en les polítiques que obstaculitzen la innovació, desencallen l'esperit empresarial i soscaven la inversió a Europa. De l'altra, la insuficient integració del mercat únic deguda als obstacles existents a la mobilitat transfronterera, la transposició i aplicació desiguals de la normativa de la UE i les exempcions relacionades amb la crisi a les normes del mercat únic que estan soscavant la capacitat de les empreses per créixer des d'Europa. Comptem amb la Presidència belga per garantir que la UE:

- Asseguri que tant la Llei d'indústria de zero emissions netes com la Llei europea de matèries primeres fonamentals serveixin de base per aconseguir l'esperada acceleració de la tramitació de permisos i es compleixi amb l'objectiu de reduir els requisits de report per part de les empreses en un 25%.
- Segueixi treballant amb la indústria per identificar les càrregues regulatòries que obstaculitzen el desenvolupament de les empreses eu-

ropees i els sectors crucials per al futur i que s'hauran d'abordar durant el pròxim cycle legislatiu de la UE.

- Reforci l'aplicació, per part de la UE, de les normes vigents sobre el mercat únic per evitar una transposició i aplicació desiguals que condueixin a la fragmentació; doni continuïtat a l'informe Letta posant en marxa una estratègia de mercat únic en tota regla per crear una nova dinàmica d'eliminació de barreres a la mobilitat transfronterera de persones, béns, serveis, capitals i dades.
- Garanteixi que els ajuts d'Estat estiguin ben orientats, limitats en el temps i acuradament supervisades per preservar la igualtat de condicions dins del mercat únic.
- Posi plenament en marxa els Exàmens de Competitivitat en totes les iniciatives regulatòries de la UE, tenint en compte l'impacte acumulatiu de la legislació en les empreses i garantint que la pròxima Comissió Europea apliqui aquest examen de competitivitat en la seva agenda per a 2024-2029 i en els seus programes de treball anuals.

ACONSEGUIR L'EQUILIBRI ADEQUAT ENTRE SEGURETAT I CAPACITACIÓ DE L' ECONOMIA EUROPEA

La UE només representa el 6% de la població mundial i el 85% del creixement econòmic dels pròxims anys se'n generarà fora. No serem més forts econòmicament ni políticament donant l'esquena al món. No hi pot haver autonomia estratègica sense obertura. Comptem amb la Presidència belga per garantir que la UE:

- Arribi a un acord amb EUA sobre matèries primeres fonamentals per mitigar l'impacte negatiu d'algunes de les disposicions discriminatòries de la Llei de Reducció de la Inflació (IRA), trobi una solució permanent per a litigis de llarga durada, inclosos els relatius a l'acer i l'alumini i les aeronaus civils, i avenç en els treballs del Consell de Comerç i Tecnologia (TTC) per reduir el cost que suposa fer negocis a l'altre costat de l'Atlàntic,
- Finalitzi l'adopció d'acords comercials mútuament beneficiosos amb Mèxic, Xile, Mercosur, Austràlia i Nova Zelanda, i continue amb la conclusió

d'aquells acords comercials que ofereixin accés a nous mercats i obrin oportunitats d'inversió per a les empreses europees durant el pròxim cicle de la UE, comproment-se amb tots els socis comercials de forma adequada, i no només amb els que actualment es consideren afins,

- Treballi per una relació equilibrada amb la Xina, tenint en compte els riscos, però reconeixent la necessitat de comprometre's, salvaguardant els interessos de la UE per aconseguir beneficis recíprocs,
- Abordi les preocupacions dels nostres socis comercials relatives al fet que la UE utilitzi els objectius de sostenibilitat per tancar de facto el mercat de la UE, subratllant la importància de respectar els compromisos internacionals, explicant millor els legítims objectius de sostenibilitat de la UE i donant suport a tercers països en els seus esforços per complir-los.

ACOMPANYAR EL PACTE VERD D' UN PACTE INDUSTRIAL

Les empreses europees estan plenament compromeses amb l'ecologització de la nostra economia i amb assolir les ambicions de neutralitat climàtica de la UE. Hem de descarbonitzar sense desindustrialitzar i garantint que les empreses disposin dels mitjans per invertir en aquesta profunda transformació. Per convertir el "Pacte Verd" en una estratègia de creixement que assoleixi els objectius del paquet Fit for 55 per al 2030 i alhora enforteixi la competitivitat, l'hem d'acompanyar d'un "Pacte Industrial". Comptem amb la Presidència belga per garantir que la UE:

- Asseguri la realització de la reforma del disseny del mercat de l'electricitat i vagi més enllà, abordant estructuralment el diferencial de costos de l'energia entre la UE i els seus principals competidors, i augmentant la resiliència del mercat europeu de l'energia mitjançant inversions per desplegar capacitats addicionals d'energia renovable, nuclear, energia baixa en carboni i gas natural a Europa, així com en infraestructures energètiques transfrontereres com ara xarxes, interconnexions i emmagatzematge, incloent-hi els països veïns.

- Impulsi el desenvolupament de totes les tecnologies que contribueixen a la descarbonització, incloses les tecnologies clau per als sectors difícils de descarbonitzar.
- Acordi un marc de governança econòmica creïble i favorable a la inversió i el creixement, que ajudi a construir vies d'ajust a mitjà termini per tornar als valors de referència del 3% del PIB per al dèficit públic i del 60% per al deute, a fi de garantir la sostenibilitat de les finances públiques a tota la UE,
- Promogui un enfocament equilibrat de la política social de la UE centrant-se a ajudar a fer front a l'escassetat de mà d'obra i al desajust entre l'oferta i la demanda de competències, amb mesures d'educació i formació per adaptar millor els plans d'estudi a les necessitats de les empreses -prestant especial atenció a les competències necessàries per a les transicions verda i digital.

Aquestes són les mesures clau que s'han d'adoptar per complir les promeses de facilitar l'activitat empresarial a Europa i garantir que les transicions verda i digital condueixen a un èxit econòmic sostenible i al benestar social

INVERTIR ÉS SEMPRE UNA ELECCIÓ MORAL

Presentació del document de la Santa Seu *Mensuram Bonam*: una crida a l'acció

El passat 20 de novembre, va tenir lloc a l'Aula Magna de l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP) una sessió de treball adreçada principalment al món financer, de l'empresa perquè poguessin conèixer el document de la Santa Seu **MENSURAM BONAM** –publicat el 10 de novembre de 2022- i adonar-se de la implicació que té a la pràctica.

El document *Mensuram Bonam* -que té com a subtítol “mesures basades en la fe per a inversos catòlics. Un punt de partida i una crida a l'acció”- pretén mostrar que la Doctrina Social de l'Església ofereix una visió de la persona que correspon amb unes exigències morals que superen la mera ètica racional. Les finances, segons la Doctrina Social, són quelcom més i quelcom diferent de les finances ètiques, malgrat no s'exclouen.

Després de la presentació del document s'inicià una taula rodona, en la qual van participar **Borja Barragán**, fundador d'**Altum Faith Investing**; **Almudena Benedit**, **Head of investment management Julius Baer**; i el Dr. Joan Fontrodona, titular de la **Càtedra CaixaBank de Responsabilitat Social Corporativa – IESE Business School**, que va fer de moderador.

Va cloure l'acte el vicepresident de **Foment del Treball**, i president de l'**Institut Agrícola Català de Sant Isidre**, el Sr. **Baldiri Ros**. A continuació transcrivim les seves paraules.

Moltes gràcies per la invitació a clausurar aquesta jornada tan necessària com instructiva, ja que escoltem habitualment termes com “finances ètiques”, inversions segons la Doctrina Social de l'Església o inversions ESG amb perspectiva “moral”, però no tenim clar o no sabem en què consisteixen realment. Crec que d'aquí sortim amb les idees més clares al respecte.

Invertir és un ofici complex i arriscat. Es necessita fermesa de conviccions, criteri i accions clares. En aquest sentit, un document com el que ha presentat **Mensuram Bonam** és una contribució de gran interès per guiar l'actuació dels empresaris. L'inversor, un dels rols fonamentals de tot empresari que es preï, té una obligació que és crear riquesa, amb l'objectiu de millorar les condicions de vida de l'ésser humà i, d'aquesta manera, enriquir i potenciar el rol transcendental de la persona.

No obstant això, aquesta tasca no pot ser duta a terme sota una preposició maquiavèlica com és “el fi justifica els mitjans”. Requereix d'una moral molt sòlida i, precisament, aquells negocis que conserven moralment, èticament i amb rectitud en el seu procedir al llarg de les generacions són els que aconsegueixen sobreviure a llarg termini. Amb tots els seus errors i encerts és el que ha succeït amb una institució com la que represento la qual té darrere 170 anys d'existència. En aquest sentit, no hi ha més reflexió profunda que fer-se quan ens trobem que un dels principals problemes de les empreses al nostre país és la dificultat de supervivència més de dues generacions.

Falta generositat, però, sobretot, visió de futur. Per això, m'agradaria pronunciar-me sobre alguns aspectes o bé no recollits o bé no prou emfatitzats en aquest document que han presentat en aquesta jornada. Parlem massa i amb massa èmfasi sobre qüestions de moda com la desigualtat, l'explotació dels recursos naturals o l'enginyeria genètica, mentre que a penes es parla del greu problema del deute (la immoralitat d'endeutar-se de manera insostenible passant el problema a les generacions futures), el problema no menor de la falta d'estalvi en bona part de la nostra societat o l'adoració al nou “*becerro de oro*” que és l'Estat, un sector públic omnipresent que ocupa gairebé el 50% del que produïm.

En aquest entorn, la tasca de l'inversor és molt complexa.

Aquest té l'obligació moral de crear un negoci pròsper i rendible, maximitzant el nombre de persones i entorns beneficiats per aquesta tasca. I el directiu té una altra obligació moral no menor com és saber gestionar amb el zel necessari el negoci que el propietari li està confiant, rendint els comptes necessaris davant seu i erigint-se a futur com la salvaguarda de la permanència en el temps de l'empresa.

Tant l'inversor com el directiu estan cridats a ser agents continus d'innovació, creativitat i progrés. És el que succeeix amb els gestors de fons i agents del mercat financer, els quals són responsables d'una administració ambiciosa però justa del negoci que se'ls ha encomanat. No obstant això, dia a dia, han de batallar amb un clima hostil, amb una societat cada vegada més dependent del públic i menys del seu propi esforç.

Ens enfrontem diàriament a molts obstacles, començant per la pròpia consideració social de l'empresari. Fins al punt, que en els últims anys, s'ha posat de moda la paraula ‘emprenedor’ per tal de no parlar d’empresari’. Hi ha una altra assignatura pendent que arrosseguem des de fa molt de temps com és la consideració correcta de l'ànim de lucre, de la necessitat de retribuir el risc que assumeix l'inversor i la seva contribució efectiva a l'hora de crear ocupació, generar riquesa i acumular capital al llarg del temps. L'inversor no és només un “agent” que aporta capital, és una peça clau perquè la societat funcioni i ho faci en harmonia amb una sèrie de principis.

Tenim en aquest moment milions d'inversors institucionals que s'organitzen en entitats fins i tot algunes sense ànim de lucre (directe) però sí social. Però també molts que, sense tenir un objecte social i només privat, són capaços de generar recursos per fer el bé amb una moral estricta.

Finalment, no deixaré d'assenyalar el perill que té semblar el que un no és. És el cas de moltes inversions que es publiciten com a “ètiques” quan d'ètica o moral no tenen res. Igual que en matèria mediambiental estem avançant perillosament cap al *green-washing* (aparentar que es fa una cosa respectuosa amb el medi ambient, però en realitat s'amaga una activitat molt danyosa), en aquest cas estem avançant igual. És important tenir elements objectius amb els quals poder mesurar si els resultats són satisfactoris o si estem davant d'un altre *washing* diferent.

MANUEL PIMENTEL

Doctor en Derecho, ingeniero agrónomo y autor de 'La venganza del campo'

“El precio de los alimentos va a seguir subiendo porque las normas limitan y encarecen la producción”

Manuel Pimentel, editor, doctor en Derecho, ingeniero agrónomo y ex ministro de Trabajo y Asuntos Sociales, acaba de publicar 'La venganza del campo', en el que alerta del imparable crecimiento del precio de los alimentos por el progresivo desmantelamiento de los sistemas tradicionales de producción agro-ganadera.

Algunos le consideran como una de las voces más provocadoras en defensa de la agricultura. ¿Está de acuerdo con esa descripción?

La que es provocadora es la situación porque jugar con las cosas de comer tiene ciertos riesgos como estamos viendo. Yo solo soy el mensajero.

¿Por qué este libro y porque se titula 'La Venganza del campo'?

La venganza del campo es un concepto que empecé a acuñar hace ya tiempo cuando empecé a comprender, y aquí no hay ni buenos ni malos, que la sociedad había olvidado la importancia de la alimentación, que no la tenía en cuenta ni le preocupaba. Eso conllevó un abandono de la actividad agraria y al final acuñé ese concepto con reminiscencias bíblicas porque hay una cosa muy obvia y entendible, pero muy contundente: si no se producen alimentos al final tienes que a pasar hambre.

¿Ha sido siempre así o es un fenómeno nuevo o que se ha agravado en los últimos tiempos?

Es un fenómeno que nace en paralelo a la globalización. A principios de los 90 se inicia este proceso y los alimentos fueron bajando progresivamente de precio para llegar a su mínimo histórico entre 2000 y 2020. Jamás en la historia de la Humanidad los alimentos habían sido tan baratos y habían supuesto tan poco esfuerzo para la economía de la familia. En un contexto en el que la alimentación es barata, abundante y por tanto deja de preocupar, la PAC nos dice que sobran alimentos, se suman los nuevos valores sociales como sostenibilidad y naturaleza y cuando la gente quiere salir al campo a pasear le gusta lo bonito y le molestan los tractores, los invernaderos, las granjas que impiden esa visión ideal que la sociedad ha hecho del campo. Ahora de repente vemos cómo los precios suben porque las producciones han bajado, porque la globalización se está desmantelando y porque el riesgo geopolítico encarece el transporte. Tenemos un cóctel perfecto que va a hacer que los precios de los alimentos suban, que es la venganza del campo.

¿Y ese desprecio es también a nivel político?

Es un fenómeno occidental especialmente europeo. Es la propia sociedad en subconsciente colectivo la que va adoptando estos valores. Los políticos recogen el sentir de la sociedad y por eso la mayoría de las normas que se están aprobando normalmente significan o limitación o encarecimiento de la producción.

Falta de rentabilidad, presión de ecologistas y animalistas, tensiones geopolíticas... ¿Estamos ante la tormenta perfecta en el campo?

La tormenta perfecta es para el precio de los alimentos, que van a seguir encareciéndose. Esto va a hacer que algunos sectores agrícolas puedan beneficiarse. Pero ¿qué está pasando en la agricultura? Que los costes han subido más que los ingresos, la actividad está cuestionada permanentemente, carece de prestigio social, los agricultores no están reconocidos y encima moralmente son apuntados como enemigos del medio ambiente o maltratadores de los animales, el artefacto burocrático que le está cayendo encima cada vez suma más complicaciones y encarece la producción. Por eso se siguen abandonando cultivos, campos y la gente joven sigue sin tomar el relevo de la actividad porque ya no le atrae por rentabilidad y prestigio.

Europa pide producir más con menos recursos ¿es eso posible garantizando la rentabilidad?

Sería posible hacer muchas cosas y esto de hecho tiene solución, pero hasta que no nos apriete mucho la venganza del campo la sociedad no será consciente de lo importante que es producir alimentos. Tenemos una PAC cuya preocupación no es la alimentación ni la garantía alimentaria, sino que responde a la preocupación de la sociedad de garantizar cada día más la sostenibilidad, el medio ambiente, que está muy bien. Pero no hay ni un solo guiño a garantizar la producción y en ese sentido la PAC se ha convertido en un artefacto burocrático que resulta ininteligible para la inmensa mayoría de los agricultores.

Los agricultores se quejan de la doble vara de medir en las exigencias a sus producciones y a las que vienen de fuera. ¿Está jugando el sector una partida en el que las cartas están marcadas?

Yo soy partidario de los mercados abiertos y creo que la ruptura de la globalización nos va a castigar a todos. Pero dicho eso todos debemos tener las mismas reglas de juego, lo que no vale son unas condiciones superiores a las que aceptamos fuera porque eso supone competencia desleal que debilita nuestro tejido productivo.

Ahora, parece que la UE reorienta algunas de sus políticas más restrictivas. ¿Se está dando cuenta de que está en peligro el abastecimiento alimentario?

Algo está cambiando desde que la gente ha visto la subida del precio de los alimentos, que no ha hecho sino comenzar porque las dinámicas son todas de restricción de la producción y de avance hacia la desglobalización. Es un cambio muy tímido porque a la vez se está hablando de la ley de bienestar animal, con la que podemos coincidir, pero que va a suponer la desaparición de muchas instalaciones y sobre todo, el brutal encarecimiento de la carne. Hoy en día las normas que se promulgan en su inmensa mayoría limitan la producción y la encarecen.

¿Hasta cuándo va a seguir la escalada de precios?

Dependerá de la sociedad. Pongo mil ejemplos. He llegado a ver a un mismo portavoz decir que no hay que trasvasar agua al Levante y después que la fruta

España es una potencia hortofrutícola, pero seguimos sin resolver el problema del reparto del agua. ¿Es posible un pacto de Estado?

Es posible, recomendable, pero hoy en día es difícil. Hasta ahora el agricultor lo defendía por los puestos de trabajo y la riqueza que generaba. Hoy el principal argumento debe ser que si no tengo agua no hay verdura. Es ahora cuando empiezan a cambiar muy tímidamente los imaginarios. Necesitamos ese Pacto de Estado y habría capacidad para, salvando todas las cuestiones ecológicas y medioambientales, que son muy importantes, gestionar el agua mejor.

Ahora se habla de la alimentación ética o moral ¿Corremos el riesgo de caer en una especie de integrimo alimentario?

Para mí es uno de los temas más delicados y peligrosos, decir a la gente lo que debe o no debe comer por criterios éticos o morales. La libertad del ciudadano,

“La PAC se ha convertido en un artefacto burocrático que resulta ininteligible para la inmensa mayoría de los agricultores”

“De continuar la tendencia social que se percibe en Europa todavía las condiciones de producción se van a endurecer más”

y la verdura están carísimas. Es un desconocimiento absoluto. Si no les das agua al Levante no hay verdura y si no hay verdura suben los precios. Tenemos que decidir como sociedad qué queremos y ese debate no se ha dado. Cuando suben los precios, los gobernantes en vez de darse cuenta de que hay un problema de oferta y demanda han atacado a los distribuidores y los agricultores, como si fuesen ellos los responsables. Hay una percepción social errónea que responde a una concepción íntima de que por los alimentos no hay que preocuparse porque van a aparecer por generación espontánea en los anaqueles de los supermercados y todavía vivimos ese sueño. Desgraciadamente la venganza del campo hará que nos despertemos, pero con pesadilla.

una vez informado, es lo más importante. La alimentación ética tiene otro riesgo y es que la argumentación responde a los intereses de los que la promulgan. En el libro hablo de la *foodtech*, un tema con el que estoy totalmente de acuerdo, que la innovación en la alimentación bienvenida sea, pero la carne sintética, que se produce por células madre en reactores biológicas, es vendida como carne ética. Es una carne digna producida químicamente, pero éticamente no es superior para nada. Y por supuesto menos sostenible y menos sana que la que se produce en el campo. Tendría muchísimo cuidado en introducir criterios éticos o morales como van a pretender los que quieren atacar a las producciones tradicionales.

¿Cree que hay simple interés económico de algunos grandes grupos?

Hay cuestiones ideológicas de quien cree que comer carne es pecado y por tanto hay que cerrar granjas y mataderos, impedir la pesca y la ganadería. Es una corriente ideológica que va creciendo. Personalmente la respeto, aunque no la comparto. Creo que la Humanidad tiene derecho a comer carne como el león tiene derecho a comerse la gacela. Este animalismo radical va creciendo y su opinión es respetable siempre que ellos respeten la de los demás. Ese ímpetu es aprovechado por grandes grupos con fuertes lobbies que están con la alimentación sintética, que tienen que debilitar la producción actual porque si no, no tienen hueco en el mercado.

Teniendo en cuenta la permeabilidad de los jóvenes a discursos que les llegan de forma masiva a través de las redes sociales. ¿Cómo puede influir eso en su posicionamiento ante la actividad agroganadera?

Hoy en día, salvo que los precios suban con fuerza, y van a seguir haciéndolo, la sociedad es totalmente ajena a la importancia de producir y ni siquiera es consciente de que se está ahogando la producción. Los nuevos valores están muy bien porque cómo no vamos a estar de acuerdo con la sostenibilidad del medio ambiente, de los derechos de los animales, pero metiendo en la matriz el derecho a una alimentación sana, sostenible y a un precio razonable para la población. Si solamente nos dejamos guiar por los valores, que son hermosos, al final vamos a tener una alimentación solo para ricos. Esto es importante que lo sepamos.

Tenemos un grave problema de relevo generacional. ¿Cómo convencemos a los jóvenes para que se incorporen?

Hay tres campos. El más claro que tenga rentabilidad. Segundo, más vinculado a la España vacía, a los servicios, a unos modelos territoriales que tengan unas prestaciones atractivas y tercero que la actividad tenga el reconocimiento de la sociedad. La agricultura nueva es mucho más tecnológica y esto es un reto para la gente joven. Hoy en día no se está percibiendo esto.

El avance de las renovables genera inquietud entre los agricultores. ¿Vestimos un santo para desvestir otro?

La energía renovable es positiva y responde a una estrategia europea de la que carece la alimentación. La concienciación que se ha hecho con la energía renovable no se ha hecho con la alimentación. Una vez dicho esto, lo que está ocurriendo es que como el imaginario de la sociedad urbana es favorable a la energía renovable permitimos lo que no se permite a los cultivos. Hace unos años hubo un debate sobre los cultivos energéticos y se decidió no avanzar porque se decía que quitaban alimentos a los países y con las mismas estamos poniendo energía fotovoltaica en tierras muy fértiles, con un impacto ambiental terrible.

Publicado en El Economista - Agro
Por Rafael Daniel
Noviembre 2023

“Si solamente nos dejamos guiar por los valores, que son hermosos, al final vamos a tener una alimentación solo para ricos”

“Agricultores y ganaderos son señalados como enemigos del medio ambiente o maltratadores de los animales”

L'INSTITUT AGRÍCOLA

CATALÀ DE SANT ISIDRE

*Associació d'Empresaris Agraris
des de 1851*

institutagricola.org
xarxanatura2000.com
ladrecera.com